

De onbewegelijke troon des Heeren

Lezen: Psalm 89:1-17

Tekst: Psalm 89:15, Heidelbergse Catechismus, zondag 4, vraag en antwoord 11

Zingen:

Ps. 25:4, 5

Ps. 143:2

Ps. 89:4, 6

Ps. 85:4

Ps. 84:6

Het Woord van God dat deze middag tot ons komt, kunt u vinden in Psalm 89, daarvan het vijftiende vers. De tekst voor de prediking is Psalm 89 vers 15: *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons; goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen.*

Vanuit dit tekstwoord trekken wij lijnen naar vraag en antwoord 11 van zondag 4 uit de Heidelbergse Catechismus.

Is dan God ook niet barmhartig? God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig; daarom zo eist Zijn gerechtigheid, dat de zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel, gestraft worde.

Inleiding

Geliefde gemeente, in een van de Nederlandse dagbladen las ik eens een interview met een predikant. En die dominee zei: *De angst dat mensen verloren gaan, is bij mij helemaal zo sterk niet.* Hoe was hij tot die uitspraak gekomen? O ja, zei hij in dat interview, hij geloofde wel in het oordeel van God. De Bijbel laat ons dat ook wel duidelijk zien. Als voorbeeld noemde hij de ballingschap. Dat is toch een oordeel van God geweest vanwege de zonde van het volk. Maar, zo zei hij, dat oordeel wordt op een bepaald moment weer ingetrokken. Het is alsof de Heere een nieuw begin maakt. Wat uitzichtloos was en leek, blijkt een louteringsproces te zijn. Verloren gaan is volgens deze predikant dus niet echt verloren gaan. Zou die man gelijk hebben?

O ja, de Bijbel leert heel duidelijk dat het een oordeel van God is geweest dat het volk Israël in de ballingschap terechtgekomen is. En Gods Woord leert ook heel duidelijk dat de Heere Zijn volk niet eindeloos zal kastijden en dat Hij op Zijn tijd dat volk weer verlost heeft uit de ballingschap. Maar hoe heeft de Heere dat nu gedaan? De profeet Jesaja heeft het gezegd, en ik heb het vanmorgen ook al geciteerd: *Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid.* Maar als de profeet dat profiteert, dan zegt hij er wat bij: *Maar er zal verbreking zijn voor den overtreders en den zondaren te zamen; en die den HEERE verlaten, zullen omkomen.*

En het merendeel van Israël is niet verlost, maar is in het oordeel omgekomen. Toen werd verlorenheid wel een aangrijpende werkelijkheid. Nee, het zal niet meevallen voor de overtreders van Gods wet, als God Zich openbaart in Zijn rechtvaardigheid.

Ja, maar is God dan niet barmhartig? Jazeker. Daar zullen we straks nog van horen. O, zo barmhartig. Maar we moeten niet over Gods barmhartigheid zo nadenken alsof de barmhartigheid van God het eens zal winnen van Zijn gerechtigheid. Dat is een zeer on-Bijbelse gedachte. Een

gedachte die haaks staat op de verheerlijking van al Gods deugden. O, het is zo heel anders. Gods gerechtigheid en Gods barmhartigheid zullen samen met alle andere deugden en eigenschappen van God even groot zijn en evenveel eer en heerlijkheid ontvangen.

Maar als wij letten op de daden van God, als het gaat om de verlossing van een zondaar, dan zien wij wel in de heilsgeschiedenis dat God voorrang heeft gegeven aan Zijn gerechtigheid, opdat Zijn toorn gestild zou worden, om in die weg Zijn barmhartigheid zo heerlijk te openbaren. En dat onderwijs willen wij vanmiddag gaan ontdekken in dat lied van de oude Ethan, Psalm 89 vers 15.

We schrijven als thema boven de prediking:

De onbewegelijke troon des Heeren

1. Vanaf die troon regeert de Heere in de eerste plaats als **een rechtvaardige Koning**. Want Ethan zingt het in het eerste deel van onze tekst: *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons*.
2. Maar diezelfde Koning op die onbewegelijke troon is ook **een barmhartige Koning**. Dat is onze tweede gedachte. En dat vinden we dan in het tweede deel van vers 15, waar staat: *Goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen*.

1. Een rechtvaardige Koning

De psalm die deze middag voor ons openligt, is van Ethan, de Ezrahiet. Zo kunnen we lezen in het eerste vers van deze diepe, rijke psalm. En wie was Ethan eigenlijk?

Jongens en meisjes, jullie weten wel dat in de tijd van David, toen hij allerlei voorbereidingen ging maken voor de tempel die zijn zoon Salomo zou gaan bouwen in Jeruzalem, hij toen al opperzangmeesters heeft aangesteld. Dat kun je zien als mensen die dirigeerden, mensen die de Levitische zangers, die straks zouden gaan zingen in de tabernakel en in de tempel, zouden begeleiden in de erediensten. En een van die opperzangmeesters, een van die dirigenten, een van die koorleiders, dat was Ethan, samen met Asaf en Heman. Ook Ethan heeft, geleid door de Heilige Geest, een heel diep, rijk lied mogen zingen dat een plaatsje gekregen heeft in de Heilige Schrift. En ik zeg niet te veel als ik dat lied een verbondslid noem. Want als je dit verbondslid doorleest, deze psalm van drieënvijftig verzen, dan is er een hoofdthema in te ontdekken. En wat is dat hoofdthema dan? Wel, de oude Ethan mag zingen van Gods belofte die de Heere jaren geleden heeft uitgesproken over het koningshuis van David.

En wat was die belofte dan? Dat het huis van David eeuwig zal bestaan. Wij kunnen dat vinden in 2 Samuël 7. Daar spreekt de Heere het tot twee keer toe van de stoel van Davids huis: die zal bestaan tot in eeuwigheid. Met andere woorden, met David begint de Heere een nieuw koningshuis. En op de troon van David zal altijd een koning zitten, zelfs tot in eeuwigheid.

Dan is het toch geen vraag meer wie uiteindelijk die Koning zal zijn, Die van eeuwigheid tot eeuwigheid zal regeren! O, Ethans hart wordt aangeraakt door de Heilige Geest en hij mag in dit lied gaan zingen van Davids grote Zoon, de Heere Jezus Christus, Die zal regeren tot in eeuwigheid. Dat is het hoofdthema waar Ethan profetisch van mag zingen: de komst van Christus, zoals de Heere dat aan David had beloofd.

In de eerste vijf verzen mag Ethan van deze verbondsbeloften zingen. En verderop in zijn lied komt hij daar weer op terug. Maar voordat hij daarop terugkomt, gaat hij, geleid door de Heilige Geest, in de verzen 6 tot en met 15 eerst wat anders bezingen. En wat wil Ethan dan benadrukken in die verzen? Heel eenvoudig: hij wil gaan uitzingen Wie God is, Die met het huis van David dit eeuwige

verbond heeft opgericht. Ethan mag op God gaan wijzen, Die op Zijn tijd Zijn Zoon zal zenden naar deze wereld.

En waarom doet Ethan dat? Waarom wordt hij ertoe geleid om als het ware alle aandacht te vestigen op God? Omdat Ethan in zijn leven geleerd heeft, en ik hoop dat u dat ook hebt geleerd, dat de kennis van God echt nodig is om te leren verstaan waarom Christus moest komen naar deze aarde. En welke kennis van God is daar nu voor nodig, om te leren verstaan dat je Christus nodig hebt tot zaligheid? De kennis van Zijn deugden. De kennis van de eigenschappen van God. Kennis van de Namen van God die zeggen Wie Hij is en wat Hij doet. Dat is de wijze waarop God Zich openbaart in Zijn Woord.

Gods deugden vertellen hoe Hij regeert. Hoe Hij Zijn raad volvoert van eeuwigheid tot eeuwigheid. Die deugden van God vertellen ons en openbaren ons dat niet één woord dat in Zijn Woord beschreven staat, ledig ter aarde zal vallen. Zijn deugden laten ons weten: het zal gebeuren wat Hij gesproken heeft. Daar staat Hij garant voor. Daar staat het wezen van God garant voor.

Nu wordt Ethan geleid door Gods Geest om te gaan zeggen in zijn lied Wie God is in Zijn deugden. Gemeente, dan schieten woorden toch tekort? Heb jij wel eens geprobeerd om uit te drukken Wie God is, in Zijn heerlijke deugden? Als Ethan het gaat proberen en er iets van in zijn hart opwelt, dan gaat dat wel gepaard met een paar vragen. Een paar vragen die we in vers 7 tegenkomen: *Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk onder de kinderen der sterken?*

O, Ethan komt op dat punt terecht dat er niets en niemand te vergelijken is met die grote God, Die daar woont en troont in de hemel. Op de aarde niet, en zelfs in de hemel is er niet iemand te vinden die deze grote God overtreft. Hij zit daar op Zijn troon in de hemel. En vanaf die plaats regeert Hij alle dingen, tot de kleinste dingen toe. Vanaf die plaats volvoert Hij al Zijn besluiten. Vanaf die plaats zal Hij ook, zo zingt Ethan in zijn lied, Zijn Zoon zenden naar de aarde.

Hoe doet de Heere dat? Op grond waarvan regeert God in de hemel? En om het in de lijn van Psalm 89 als een vraag neer te leggen: wat drijft God nu om Zijn Zoon te openbaren in deze wereld? Nu komen we bij het eerste deel van onze tekst. Want wat zegt Ethan in vers 15a? *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons.*

Dat roept een beeld op. Dat roept inderdaad het beeld op van een koning die op zijn troon zit en die regeert. Maar wil een koning een goede koning zijn, wil een koning regeren zoals het moet, dan moet er een grondwet zijn. Een goede koning regeert zijn land, zijn volk, op basis van, op grond van de grondwet. En dat heeft de Heere Zelf geopenbaard. Want, jongens en meisjes, wie was de eerste koning over Israël? Nee, dat was niet David. Dat was koning Saul. En ten tijde van de laatste richter, Samuel, kwam vanuit het volk de vraag of er een koning mocht komen die zou regeren over Israël. Nu, de Heere heeft aan dat verzoek voldaan. Maar wat heeft de Heere toen tegen Samuel gezegd, toen het volk een koning begeerde? Dit: *Hoor naar hun stem; nochtans zult gij hun ernstig betuigen en hun te kennen geven de wijze des konings, die over hen regeren zal.*

Met die woorden zegt de Heere eigenlijk: Samuel, er zal een koning komen. Die koning zal regeren, maar die koning mag alleen regeren op de wijze zoals Ik het bekend zal maken. Dus op basis van de grondwet. En als een koning zich zal houden aan die grondwet en trouw op deze wijze zal regeren, dan zal hij daarmee zijn troon vastmaken, onbewegelijk maken, sterk maken.

En we weten de geschiedenis van Saul. Die heeft zich niet gehouden aan de grondwet. En dan zie je dat de troon van Saul ging wankelen en dat er geen nazaat van Saul hem kon opvolgen op de

troon. Maar zo is het bij de Heere niet. Want God regeert ook op grond van een grondwet. En zo regeert Hij als een rechtvaardige Koning.

Dat laten die twee woorden aan het begin van onze tekst ook heel duidelijk zien: het woord *gerechtigheid* en het woord *gericht*. We gaan eerst naar dat eerste woord kijken: gerechtigheid.

Al Gods daden, gemeente, alles wat de Heere doet, is in overeenstemming met Zijn gerechtigheid. Dat betekent heel eenvoudig: alles wat de Heere doet, is helemaal in overeenstemming met Zijn wet, met Zijn grondwet. God handelt niet willekeurig. God regeert altijd heel consequent. En dat maakt die grote God, Die op die troon zit, onwankelbaar. Dat maakt Zijn troon zo vast, zo onbewegelijk, zo sterk. Hij wijkt nooit van Zijn wetten af. En in die wetten van Hem, in die grondwet van Hem, in de tien geboden, openbaart Hij zo duidelijk Zijn wil.

En nu is God rechtvaardig, vaardig tot het recht. Dat betekent dat God een volkomen gehoorzaamheid eist van alle mensen op deze wereld aan Zijn wetten, aan Zijn grondwet. Dat noemt Gods Woord Gods gerechtigheid, Gods recht. En daar hebben we vorige week ook iets van gehoord. Zo heeft de Heere de mens geschapen, in het paradijs, in ware gerechtigheid. Toen was de mens ook rechtvaardig voor God. Adam en Eva beantwoordden aan Gods gerechtigheid. En als de Heere dat zag, zag Hij iets van Zichzelf oplichten in Adam en Eva. Want de mens was toch geschapen naar Gods beeld.

Maar weet u wat Gods gerechtigheid, het vasthouden aan die grondwet, ook openbaar maakt? Dat als er iemand is die zich niet wil houden aan de grondwet van die machtige, majesteitelijke God, God dan zo rechtvaardig, zo vaardig tot het recht is, dat Hij die mens mag straffen.

En dat ligt verklaard in het tweede woord dat we hier vinden in onze tekst, namelijk het woordje *gericht*. Dat ziet op Gods handelen met een zondaar. En wat betekent dat dan? Dat God Zich moet openbaren als een Rechter. Dat God een rechtszaak met een mens moet gaan beginnen. En daar heb ik vanmorgen ook al op gewezen, toen ik die woorden van Jesaja citeerde: *Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE.*

En dat recht heeft deze Koning. Om uw leven, jouw leven, mijn leven te leggen naast Zijn grondwet. Om dan te gaan kijken: is je leven nu helemaal in overeenstemming met Mijn grondwet? En dan laat de Heere u het antwoord niet geven, maar dan gaat Hij als eerste het antwoord geven. Als de Heilige Geest het toepast, ga je het nazeggen. En wat gaat de Heere dan over uw, jouw en mijn leven uitspreken, als die rechtvaardige Koning, Die Zich vasthoudt aan Zijn grondwet? U bent een zondaar. U bent des doods schuldig. *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.*

Ja, maar is God dan niet barmhartig? Jazeker, maar God is ook rechtvaardig. En wil de Heere een mens iets laten proeven van die barmhartigheid, dan kan dat nooit buiten Zijn gerechtigheid om. Hoe zou de Heere een mensenkind dat zo gezondigd heeft, barmhartigheid kunnen betonen zonder dat Hij die zonde zou straffen? Dan zou de troon van God gaan wankelen. Maar Ethan zegt: dat kan niet. De troon van God kan niet wankelen, want *gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid van Zijn troon.*

God kan een mens nooit zalig maken buiten Zijn gerechtigheid om. En die gerechtigheid van God eist een vergelding sinds de zonde gekomen is in deze wereld, en van elke mens die uit Adam en Eva is voortgekomen. En dat geldt ook u, jou en mij. Zo klinkt het in het gericht: *De ziel, die zondigt,*

die zal sterven. En wil Zijn goedertierenheid en Zijn waarheid van Zijn troon uit kunnen gaan, dan moet allereerst aan Zijn gerechtigheid voldaan worden.

En wat is dat? Wat wordt daarmee bedoeld? Dan komen we bij antwoord 11. Ja, God is barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig. *Daarom zo eist Zijn gerechtigheid, dat de zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel, gestraft worde.*

En feitelijk zingt Ethan daarvan in zijn lied. Hij heeft God leren kennen in de vastigheid van de troon van Zijn gerechtigheid en gericht. En vanaf die plaats doet de Heere alles op grond van gerechtigheid en gericht. En Ethan heeft in zijn leven geleerd wie God is: de allerhoogste majesteit. Is dat wel eens op je afgekomen? Leg je vinger daar nu eens bij, in zondag 4. De allerhoogste majesteit, dat is God. Wat betekent dat? Wat betekent dat, jongens en meisjes, die uitdrukking: de allerhoogste majesteit? Dat betekent dat God zo groot is, dat God zo heilig is, dat Hij werkelijk vol is van majesteit, dat Hij vol is van heerlijkheid, zodat Hij geen gemeenschap met één zonde zou kunnen hebben.

God is zo machtig. God is zo goed, dat Hij de mens geschapen heeft naar Zijn beeld om Hem te eren, Hem te loven, Hem te prijzen. Ja, de allerhoogste majesteit Gods, dat betekent ook dat die God overvloedig is in liefde. En die liefde in het hart van die allerhoogste God had Hij in Adam en Eva gelegd, opdat Hij van Adam en Eva wederliefde zou krijgen, tot eer en verheerlijking van Zijn Naam. Die allerhoogste majesteit betekent ook dat de Heere alles in dat paradijs voor die mens had beschikt en dat zij van al die dingen mochten genieten tot eer van God. Iets rijkers is niet in te denken. Heerlijker kon God Zich niet openbaren daar in het paradijs.

Tegen die God, die allerhoogste majesteit, hebben wij gezondigd. Tegen die God. Is het daarom niet recht dat God je gaat straffen? Durf je dat nog tegen te spreken? Het is omdat we tegen de allerhoogste majesteit van God gezondigd hebben, dat God moet komen met de hoogste straf. Dat is de eeuwige straf naar ziel en lichaam. Ach, hoe kan een zondaar toch nog voor God bestaan? Hoe kan een zondaar voor die allerhoogste majesteit bestaan? Wat kan u, wat kan jij, wat kan ik nog verwachten, als we zo eens voor die rechtvaardige Koning moeten verschijnen Die daar zit op de troon, waarvan de gerechtigheid en het gericht de vastigheid zijn? Als wij voor die God zouden moeten verschijnen, Die de zonde echt niet door de vingers zal zien, maar Die de zonde moet straffen met een eeuwige straf aan lichaam en ziel. De hoogste straf. De doodstraf. Om eeuwig verloren te gaan. Dat moet toch vreselijk zijn, gemeente. Dat moet toch ontzaglijk zijn. En dat om eigen schuld.

O gemeente, wie onverzoend voor de rechtvaardige Koning moet verschijnen, Die daar zit op de troon van Zijn gerechtigheid en van Zijn gericht, zal moeten ondergaan wat Johannes zag toen hij op Patmos was: *Van den troon gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen.* O, wie kan bestaan voor die werkelijkheid, als hij voor de troon van de rechtvaardige God moet verschijnen? O, dan moet de Heere je verstoten. Dan moet de Heere je verstoten, voor eeuwig, uit Zijn gemeenschap. En dan moet je het uit de mond van die rechtvaardige Koning horen: *Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur.* Zo is God, gemeente, buiten Christus. Zo handelt Hij vanaf Zijn rechtvaardige troon.

En weet u, deze kennis van deze allerhoogste majesteit is toch nodig om te leren verstaan dat het nu juist die rechtvaardige Koning is, Die vanuit die onbewegelijke troon van Zijn recht en gericht Zijn Zoon zond naar deze aarde. Want vergist u niet: al is het heel diep onderwijs, ontdekkend onderwijs en afsnijdend onderwijs in de zondagen 2 tot en met 5, maar het heeft maar één doel: dat God Zijn Zoon gaat openbaren als de Zaligmaker van zondaren. Je ziet toch dat heel die

Catechismus als het ware daarheen stuwt, naar zondag 5 en naar zondag 6. In een weg van gerechtigheid en gericht wordt Christus dierbaar.

En ik weet het wel: als de Heere iets van Zijn gerechtigheid en Zijn gericht in je hart afdruckt, en je gaat door het onderwijs van Gods Woord echt geloven dat God rechtvaardig is en dat er een gericht komt, en je ziet je verzondigd leven, en je hebt geen zicht op Christus, dan wordt het benauwd. Dan kun je het ook met al je uitwendige godsdienst niet doen. Dan kun je het met je bevindingen niet doen. Dan kun je het met je tijdelijke uitredingen niet doen. Dan ga je ontdekken dat je helemaal geen grond onder je voeten hebt om voor die rechtvaardige Koning te kunnen verschijnen.

En Ethan heeft het ook wel geleerd in zijn leven. Hij gaat er ook iets van zeggen in deze psalm. Moet u maar eens kijken in vers 47, wat hij daar zegt: *Hoe lang, HEERE! zult Gij U steeds verbergen? Zal Uw grimmigheid branden als vuur?* Na dat heerlijke loflied komt daar ook nog een stukje klaagzang in Psalm 89, dat opwelt in het hart van Ethan. Hoe kwam dat toch, Ethan? Hoe kom je toch bij deze donkere tonen in je lied? O, het waren bange dagen toen Ethan dit lied mocht dichten. Het was de tijd dat Rehabeam regeerde te Jeruzalem, na de scheuring dus. En wat gebeurde er bij Juda en Jeruzalem? Het volk deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN. En toen heeft de Heere het volk benauwd door het zenden van vijanden. Sisak, de koning van de Egyptenaren, was met een machtig leger getrokken naar Jeruzalem en Juda om hen in te nemen, om hen aan te vallen. Het werd een hele bange tijd, ook voor Ethan.

En toen zag Ethan als het ware voor zich: hoe moet het nu toch met de belofte van dat koningshuis van David? O, nu komt God als een rechtvaardige Koning, en nu moet Hij de zonde straffen. Maar als er nu niets meer overblijft van Juda en Jeruzalem, wat moet er dan toch gebeuren? Hoe moet het dan goedkomen met de beloften van het eeuwige koningshuis van David? O, dan was het een verloren zaak, als het volk niet zou bekeerd worden en zij in de zonde voort zouden gaan en onder zouden gaan door die Sisak met de Egyptenaars.

En dat deed Ethan belijden:

*Maar zo Zijn kinderen ooit Mijn zuivre wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter regeling niet baten,
Zo zij ontheiligen, hetgeen Ik heb geboden,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen blozen.*

Begrijpt u? Dan worden de straffen Gods rechtvaardig.

2. Een barmhartige Koning

En toch, tegen die zwarte achtergrond van Gods gerechtigheid en van Gods gericht, die verheerlijkt moeten worden, mag Ethan ook hier in onze tekst die rechtvaardige Koning gaan bezingen als een barmhartige Koning.

Hoor Ethan verder zingen: *Goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen.*

Ik heb u al gewezen op het beeld van een troon waar een koning op zit. En zijn regering moet helemaal in overeenstemming zijn met die grondwet. Vroeger, in de tijd van de Bijbel, werd dat ook nog wel eens tot uitdrukking gebracht bij de machtige tronen die gebouwd werden. Zo zijn er gegevens bekend van Egyptische tronen waarop allerlei schilderijen waren aangebracht. En weet u wat er op de tronen van de Egyptische koningen te vinden was? Een afbeelding van de godin Maät. Dat was bij de Egyptenaars de godin van het recht. En als er dan zo'n machtige troon werd

gemaakt op een podium, dan werd de voorkant en de zijkanten van dat podium beschilderd met afbeeldingen van die rechtsgodin, als symbool voor de farao dat hij wil regeren op grond van recht en gerechtigheid. Helemaal natuurlijk in de context van hun afgoderij.

Maar nu was er in de tijd van de Bijbel nog iets te vinden. Rondom de troon van een koning waren altijd troondienaren. En jongens en meisjes, als je vanavond thuis bent, dan moet je maar eens een kinderbijbel opzoeken met die mooie tekeningen, en zoek dan maar eens een plaatje op van een koning op zijn troon. Dan zal er ongetwijfeld ook ergens een plaatje te vinden zijn waarop de troondienaren rondom de troon klaarstaan. En wat was de taak van die troondienaren? Als de koning een opdracht had, dan werden zij uitgezonden van de troon naar de persoon voor wie de opdracht bedoeld was.

En nu gaan we terug naar de tekst. Dan vinden wij, met eerbied gesproken, bij de troon van God twee troondienaren. En die troondienaren gaan van de troon uit. Zij worden heengezonden. En die beide troondienaren hebben een naam: goedertierenheid en waarheid. En nu het wonder, dat die rechtvaardige God als het ware twee troondienaren heeft die Hij uitzendt van Zijn troon. Tot wie? Tot zondaren.

En wat vertellen nu die twee troondienaren? Zij openbaren opnieuw twee deugden van God. Allereerst Zijn goedertierenheid. *Chesed*. Zo luidt het in het Hebreeuws. Gemeente, is het wel eens een wonder voor je geworden dat deze rechtvaardige God ook tiert van goedheid? En dat het hart van God niet alleen vaardig is om recht te doen, maar dat datzelfde hart ook vol is van goedheid die uitgaat naar een slecht mens?

En als we in de Bijbel dat woord goedertierenheid tegenkomen, dan liggen in dat woord ook andere deugden van God opgesloten, namelijk Zijn liefde, Zijn genade, Zijn barmhartigheid en Zijn lankmoedigheid. Dan zegt Gods goedertierenheid: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid*. Dan zegt Gods goedertierenheid: *Ik zal al Mijn goedheid voor uw aangezicht doen voorbijgaan, en zal den Naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; en Ik zal genadig zijn, dien Ik zal genadig zijn, en zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontfermen zal*. Dan zegt de goedertierenheid van God: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE*. Ja, dan zegt Gods goedertierenheid: *De Heere vertraagt de belofte niet, gelijk enigen dat traagheid achten, maar is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen*.

O, wie kan toch Gods goedertierenheid onder woorden brengen? Als er iets van in de ziel wordt ervaren, van Gods goedertierenheid, en de Heilige Geest raakt de snaren van je ziel aan, dan kan het niet anders of je begint te zingen:

*Ik zal, o HEER, Uw wonderdaân,
Uw roem den volken doen verstaan;
Want Uw goedertierenheid
Is tot den hemel uitgebreid.*

En deze goedertierenheid gaat voor Zijn aangezicht heen, naar een verloren zondaar, om die te behouden.

En samen met die goedertierenheid zendt de Heere ook Zijn waarheid. Dat is die eeuwige verbondstrouw, zoals het grondwoord voor waarheid laat zien. Dat Hij gedachten des vredes heeft

gehad en dat Hij die gedachten omgezet heeft in woorden en in daden. Ja, God is gaan spreken, diezelfde rechtvaardige God, van Zijn genade, van Zijn liefde, van Zijn barmhartigheid. Vandaar dat Hij de beloften, die spreken van Zijn barmhartigheid, laat verkondigen. Die beloften gaan van Zijn troon uit. Die gaan heen tot een zondaar.

O, is dat geen wonder, als er van die troon een belofte gekomen is in je ziel, en de Heilige Geest schenkt het geloof erbij, zodat je gaat verstaan: de Heere spreekt tot mij. Zijn waarheid, Zijn beloften, gaan van Zijn troon heen tot mij, arme zondaar. Dan gaat het niet alleen om de inhoud van die beloften die van Zijn troon uitgaan, maar ook om dit: dat die beloften, die waarheid die van Zijn troon uitgaat, ook vervuld zullen worden in het leven van degenen die zalig worden. Want de beloften van Christus zijn in Hem *ja* en in Hem *amen*.

Kijk, en zo mag Ethan zingen dat Gods goedertierenheid en waarheid voor Gods aangezicht heen gaan, tot behoud van een zondaar. Want God is niet alleen rechtvaardig, maar ook barmhartig. Maar hoe kan dat nu? Hoe kan de Heere die beide deugden honderd procent volkomen laten staan? Wat is dan de harmonie in de tekst die wij vanmiddag mogen overdenken?

Nu, voordat we daar nog iets van willen zeggen, zingen we er eerst maar van uit Psalm 85 vers 4:

*Dan wordt gena van waarheid blij ontmoet;
De vrede met een kus van 't recht gegroet;
Dan spruit de trouw uit d'aarde blij omhoog;
Gerechtigheid ziet neer van 's hemels boog.*

Ja, gemeente, de Heere is rechtvaardig en barmhartig. Allebei. En allebei Zijn deugden zijn verheerlijkt. Enerzijds heeft de Heere echt waargemaakt dat de zonde van een menskind betaald en gestraft moet zijn. En tegelijkertijd dat diezelfde zondaar behouden is en deelt in de barmhartigheid van God.

Hoe kan dat nu?

Als de Heere nu Zijn rechtvaardigheid in uw, jouw en mijn leven zou laten gelden, als u nu eens zou moeten betalen voor uw eigen schuld, als ik nu de straf zou moeten dragen. Ja, wat was het ook alweer voor een straf? Een eeuwige straf. Dat red ik niet. Daar kom ik nooit meer uit. Dus zal ik nooit die barmhartigheid kunnen ontvangen.

Ja, maar schenkt de Heere dan die barmhartigheid zonder te straffen? Dat kan God ook niet doen, want dan zou God geen God meer zijn. En dat is nu een verlegenheid, gemeente. Ik heb er geen ander woord voor. Waar je zo mee van doen gaat krijgen op de school van de Heilige Geest. Hoe kan die grote majesteitelijke God én rechtvaardig én barmhartig zijn in mij?

Ja, dan komen we bij dat grote wonder terecht. Dat kun je toch niet klein krijgen. Waar God naar Zijn recht mij zou moeten straffen en in de rampzaligheid zou moeten werpen, daar gaat van Zijn troon Zijn geliefde Zoon uit, Die Mens wilde worden, Die ons in alle dingen gelijk geworden is. En Die, zo zingt Ethan in zijn lied, aan God gebonden is en aan Zijn rijk gebonden is. Het is de Middelaar Gods en der mensen. Het is de Verlosser Jezus Christus. Het is de Heere onze Gerechtigheid.

O, en straks in zondag 5 en 6 zal Hij heerlijk geopenbaard worden, dat Hij Degene is Die van de Vader gezonden is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, ja, tot een volkomen verlossing.

O, wat heeft het offer van Christus, waarin Gods rechtvaardigheid ten volle verheerlijkt werd, maar ook tegelijkertijd Hij Zijn barmhartigheid ten volle kon openbaren, wat heeft dat offer van Christus

die troon van God nog vaster gemaakt. Waar Gods recht eist, waar Gods recht de mens moet straffen, ja, zelfs moet verdoemen, daar wordt in het offer van Christus het recht van God, de gerechtigheid van God, het verlossend recht, de verlossende gerechtigheid.

En dat is de aloude bijbelse leer van de rechtvaardigmaking van een goddeloze. Het is altijd genade door recht. En Christus wilde daarvoor in het gericht komen, om aan Gods gerechtigheid volkomen te voldoen. Hij heeft Zich als Borg laten binden aan de eisende, wrekende gerechtigheid van Zijn Vader, omdat Hij, net als Zijn Vader, de deugd van Zijn rechtvaardigheid zo hartelijk liefheeft en ook Christus de zonde echt gehaat heeft.

En David heeft het gezongen in Psalm 45: *Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten.*

En daarom wilde Christus die diepe weg gaan. Hij is in het gericht geweest. Toen Hij daar stond voor Pontius Pilatus, stond Hij feitelijk voor de rechtbank van God. En al stond Hij daar in Zichzelf onschuldig, Hij stond daar, kinderen des Heeren in ons midden, met uw schuld. Daar stond Hij, bekommerde zondaar die zo van verre staat en die er vanmiddag helemaal niet bij kan, ook met uw schuld. En op Zijn tijd ga je het ontdekken.

En toen kwam Hij in het gericht. En wat God tegen u, jou en mij had moeten zeggen, dat heeft Hij toen als het ware tegen Christus gezegd: Hij is des doods schuldig. Zo klonk het in het gericht tot Christus. Toen werd Hij ter slachting geleid. Toen kwam Hij in het oordeel van God terecht. Maar Jesaja heeft ook mogen profiteren dat Christus niet in dat gericht gebleven is, maar dat Hij uit dat gericht is weggenomen. Waarom? Omdat Hij aan al de eisen van Gods gerechtigheid had voldaan.

En hoe heeft de Heere Jezus nu bekendgemaakt dat Hij werkelijk de straf gedragen heeft, de vloek van de wet gedragen heeft, de schuld betaald heeft, de satan overwonnen heeft, de zonde in Zijn bloed verzvolgen heeft en aan Gods recht voldaan heeft? Hoe heeft Christus dat laten weten? Dat heeft Hij als een bloedende Borg laten weten toen Hij met een krachtige stem riep aan het kruis van Golgotha: *Het is volbracht.*

Toen kon God Zijn geliefde Zoon uit het gericht wegnemen. Al moest Hij nog sterven. Al moest Hij nog begraven worden. Maar daarin liet God al weten: grimmigheid is bij Mij niet. O, wat is die troon van God, van die rechtvaardige, barmhartige God, een onbewegelijke troon geworden. Nu kan Hij daar zitten met een verheerlijkt recht. En kan Zijn barmhartigheid en Zijn goedertierenheid en Zijn waarheid van Zijn troon heengaan tot mensen die niets anders hebben dan schuld. Mensen, zondaren, die niets anders hebben dan zonde, strafwaardig, vloekwaardig. Tot zulke mensen zendt de Heere van Zijn troon goedertierenheid en waarheid.

En in welke weg krijgt dat waarde? Ik luister maar heel eenvoudig naar het Woord. Daar zie ik een mensenkind dat buigt voor de troon van Gods gerechtigheid en gericht. En hij belijdt het: *Ik lag gekneld in banden van den dood, Daar d'angst der hel mij alle troost deed missen; Ik was benauwd, omringd door droefenissen.* En daar wordt in zijn ziel een gebed geboren, waarin al iets openbaar komt van Gods barmhartigheid: *Maar ik riep den HEERE dus aan in al mijn nood: Och HEERE! och, wierd mijn ziel door U gered!*

En daar zond de Heere, op grond van Christus' bloed, op grond van Zijn volbrachte offer, goedertierenheid en waarheid tot die schuldverslagen zondaar. En heeft hij de rijke vrucht ervan ervaren: *God heb ik lief; want die getrouwe HEER Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen; Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem, al mijn dagen.* Of zoals het in de lijn van deze prediking gezegd

kan worden: toen hoorde God. Hij is mijn liefde waardig. De Heere is groot, genadig en rechtvaardig. En onze God ontfermt Zich op het gebed.

Wat een troost. Wat een rijkdom. Als je mag ervaren dat de troon van het gericht een troon van genade mag zijn. Waar God de gouden scepter, gedoopt in het bloed van Christus, vervuld met de rijke verbondsbelofte, toereikt. En je komen mag, misschien wel met dezelfde belijdenis als Esther: *Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om.* Maar je kunt niet meer bij die troon vandaan blijven.

En wat een wonder: in plaats van recht, op grond van recht, komt daar de scepter van de genade. Om die nu door het geloof te mogen aanraken. Om die nu door het geloof, zoals in oude tijden gebeurde, te mogen kussen. Waar Gods gerechtigheid uw dood eist, daar wordt om Christus' wil die troon een troon der genade.

O arme zondaar in ons midden, kom toch, vlucht toch tot deze troon, als een Esther. Kom dan: *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.*

Amen.